

A nagy kiadások (prémiumok, munkanélküli segélyek, közmunkák) következtében 5 év alatt a közadósság 19-ről 37 milliárd dollárra emelkedett. Ennek, valamint az inflációtól való félelemnek a következtében az amerikai börzéken a múlt év végén az 1929-eshez hasonló baisse állott be. A depresszió áterjedt az ipari életre is: a gazdasági élet általános indexe 1937 decemberében visszaesett 78-ra, az 1936. évi 110-es színvonalal szemben. A három éves fellendülés eredményei néhány hónap alatt megsemmisültek. A közben biztosított magasabb munkabérek a fokozott drágaság és adók nagyrésztben semlegesítették, ugyanakkor a mezőgazdasági árak emelése következtében a külföldi piacok nagyrészt elvesztett, a bevetetlen területek munkanélküliei pedig a munkanélküliek seregét növelik.

A MAI OLASZ IFJUSÁG SZELLEMRŐL hű képet ad *Indro Montanelli*, a fiatal abessziniai önkéntes *Primo Tempo* c. regénye. Képet alkothatunk magunknak, hogyan látják és másítják el azokat a problémákat, melyek ma az emberiséget foglalkoztatják. Az új olasz ifjúság u. i. nem érdektelen ezekkel szemben. „Csodálatosan tragikus időkben élünk... — írja Montanelli. — S ezt érzik mindazok, akik nem szemlélődnek érdektelenül.“ Montanelli egyébként egyesíti magában a 20 és 28 évek közötti olasz ifjúság minden hibáját. Rejtve bár, de azért megtaláljuk benne a baloldali francia ifjúság sok jellegzetességét, mint pl. az álintellektualizmus és individualizmus elleni ellenszenvet. De ez az intuitív ellenszenv vak és önmagában való marad. Nem tudják beleilleszteni az időbe, hozzámérni a tradíciókhoz s valódi helyén kezelni. Mindezekelőtt nincs teljes képük az osztályok gazdasági és szellemi mibenlétéről. „A polgárság bomlásban lévő osztály — mondja az egyik regényalak. — Igen, a polgárság! Ime egy nagyon tág meghatározás, mert mi is valójában a polgárság?“ „Mind, ami nem forradalmi... Egy felfogás.“

A faszizmusnak az ifjúságra gyakorolt hatását épp az jellemzi, hogy eltöröli, nemlétezővé teszi számukra a társadalmi ellentétek valóságát, behelyettesítve a helyes fogalmakat a „polgárság“ és a „korrupt tökéstrend“ frázisaival. Mikor pedig kijelenti, hogy a polgárság „felfogás“ — ezzel megfoghatatlan fantommá válik, aminek értelme csak annyi, hogy tökéletes ellentéte a helyes társadalom-elmélet meghatározásainak. Montanellinek a polgári kultúra elleni lázadása egyébként összeférhetetlen és kegyetlen, nem talál soraiban egyetlen követésre méltó egyéniséget sem s Balzactól kezdve felszámolja azt a kulturát, mely „külső formákban kristályosodott ki.“ „Mind halottak — írja tovább — s minden, amit eddig gondoltak esetleg nagyszerű muzeális érték. Mussolini az új világ, az új léghör.“

A szellemi restség, a nyugtalanság és kalandvágy a szinte tárgyaltalan önfeláldozásra való készség, mely nem talál eszményt a múltban s önmaga sem tud teremteni — teljes egészében a Vezér köré polarizálódik. Az érvelés, mely idevezet s mely minden más és minden eddigi gyökeres átalakulást kézlegyintéssel intéz el — „csak szavak“, — mondják — bizonyítja a gondolkodásra való teljes képtelenséget.

Montanelli s a fasiszta fiatalok nem akar tudni semmiről és figyelmen kívül hagy mindent, amit elődei tettek. A faszizmus ilyenformán tökéletes szakadást jelent az olasz öntudában. A huszévesek megvetéssel beszélnek a háború előtti idők szabadelvűségéről és parlamentarizmusáról. Minthogy képtelenek az őszinte és nyílt jelen megteremtésére, fuldokolva az ellentmondásokban vagdalkoznak a múlt felé, ami sokkal egy-

szzerűbb, mint megmagyarázni és megérteni azt.

Nem különben a formulák, melyek elrejtik szellemi és lelki gyengeségeiket: „követni az ösztönt... visszatérni az egyszerűséghez... mindig egyenesen, mosolyogva járni.“ Ime a rosszul értelmezett miszticizmus. Az ifjúságban oly kifejlett önfeláldozásra való hajlamot a győzelem- és kalandvány torzítja el mindenütt körükben.

A regény alakjai mind tökéletlen, felbomlott és öntudatlan figurák. A hős, Valerio megundorodik az újságírástól, a tanulástól s a polgári élettől, visszamegy a faluba, ahol csatornázást és észszerű gazdálkodást akar folytatni; átalakítani birtokát modern mintagazdasággá. Mindezt azonban csakhamar elnyomja a fiatal ember szellemi ingatagsága, mert valójában — mint később kiderül — egy feudális ur lelkét hordozza, aki „dögnek“ nézi munkásait s „alvó állatoknak“ a parasztjait. Az író mélyen elítéli a humanizmust is s a kölcsönös szeretetet polgári érzélgőségnek tartja. S ne felejtjük el; az író hasonló alakjait igazolja, sőt azonosítja magát velük — eszköze amugy sem a művész kivülről tárgyilagossága. Azt kell hinnünk, hogy az író maga az az irányt vesztett kalandor, akiről ír.

S mégis elolvassa a könyvet, mint dokumentumot, mint egy nemzedék lelkiállapotának rajzát, találunk utalásokat, melyek reményre jogosítanak a jövőt illetően. „Ezek a fiatalok — írja egyik helyen Montanelli, — akik csak az okvetlenül szükségeset tanulják meg, sokat sportolnak és sokat szeretnek, fegyelmezettek, csodálatosan vonu'nak fel a fasiszta gyűléseken, egyáltalán nem keresnek problémákat. Minden felhős vezető állítja, hogy hasonló ifjúság nem volt még Olaszországban.“ (102. o.) „Nincs jogunk problémák nélkül élni“ — írja tovább. — S hihető-e, hogy ezek a kérdések örökre válasz nélkül maradnak? Nem valószínű. Idővel talán elérkeznek oda, hogy észreveszik a kívánt „mezítelen“ és „valódi“ életet a torlasz másik oldalán. S akkor meg fogja látni az ifjúság azt is, hogy a kulturát és civilizációt nem őrizheti és ápolhatja az, aki gyűlölettel terhes. A civilizációt az ember lelki és gazdasági felszabadulása jelenti, — s a szerző mélyről jövő, inkább ösztönös, mint tudatos problémakeresése ide mutat. (A. M.)

A ROMÁN IPAR PIACAI. A tőkés termelési összefüggések közt a piacok kérdése ugy az ipari, mint a mezőgazdasági termelés fő kérdése. A piac terjedelme és felvevőképessége az a tényező, amely a termelési egységek működését és lehetőségeit korlátozza, illetve biztosítja.

A külföldi piac szempontjából Románia számára két iparág különösen nagy jelentőségű: a petróleum és a faipar. Az elsőbbség a petróleumtermelésé. A petróleum a román export 80 százaléka (1936-ban a petróleum-export hozzáadéka 9 milliárd lej). Érthető az az aggodalom, mellyel a román gazdasági és pénzügyi körök a petróleumtermelés csökkenését kísérik. Szakkörök véleménye szerint a jelenlegi román petróleumforrások kb. 7 év múlva kimerülnek. Ha ez tényleg igaz, akkor az állam 4,5, a vasut pedig 2,5 milliárd lej jövedelemtől esik el.

A fatermelés hasonlóképp jelentős aktívája a román nemzetgazdaságnak. A román fa-export piaci viszonylag állandóak. (Anglia, Lengyelország, Magyarország, Palesztina és Egyiptom). Az 1928. évi termelést véve alapul, az index 1937-ben a megelőző év indexéről (79,2) 98,3-re szökkent.

A román ipar belső piaca az állam, a városi és falusi lakosság, valamint a feldolgozó iparágak... Az állam különböző vállalatain és egyed-árusítási alakulatain keresztül az ipari termékek igen jelentős hányadát